

Megfizettség nyilatkozatok ellenőrzése

Az adózás rendjéről szóló törvény 2012-től lehetőséget ad arra, hogy az adózó – a fő szabály szerinti 75 nap helyett – 30 napon belül (1 millió forint feletti összegnél 45 napon belül) megkaphassa az általa visszaigényelt áfát. A rövidebb határidejű kiutalásra akkor van mód, ha az adózó a visszaigénylést tartalmazó bevallás benyújtásáig valamennyi olyan számlájának a bruttó (adót is tartalmazó) összegét kifizette, amely alapján az adólevonási jogát gyakorolta.

Ennek a feltételnek a fennállásáról a bevallási nyomtatványon kell nyilatkoznia.

A kiutalás előtti ellenőrzések tapasztalatai szerint az adózók gyakran tévesen ítélik meg, hogy a **zárt végű pénzügyi lízing keretében beszerzett termék mikor tekinthető kifizetettnek**. Emiatt bevallásukban is téves nyilatkozatot tesznek.

Jellemző hiba, hogy az adózók a teljes ellenértékről befogadott számla áfa-tartalmának, valamint az első törlesztőrészlet(ek) megfizetését követően már úgy nyilatkoznak, hogy a beszerzési számláik ellenértékét teljes mértékben megfizették. Ez a gyakorlat azonban téves. Nem teljeskörű kifizettség ellenére a jogszabály a szerződésben kikötött teljesítési garancia céljából történő visszatartás esetén teszi lehetővé a rövidebb kiutalási határidőt. **Egyéb ügyleteknél – beleértve a zárt végű lízinget is – a feltétel csak a teljes ellenérték, azaz valamennyi részlet kifizetése (vagy a tartozás más módon való megszűnése) esetén teljesül.**

A teljesítettségre vonatkozó nyilatkozat körülmények közötti kitöltése fontos, hiszen a bevallásban igényelt rövidebb kiutalási határidő esetén a NAV – az adott lízing társaság tételes belföldi összesítő nyilatkozatának adatait felhasználva – megvizsgálja a számla kifizettségét. Amennyiben a nyilatkozat valótlannak bizonyul, az adóhatóság a visszaigényelt adó 5%-áig (de magánszemély esetében legalább 200 ezer forintig, más adózó esetében 500 ezer forintig) terjedő mulasztási bírságot szabhat ki.

A kiutalási határidővel kapcsolatos megfizetettségi feltételről részletesebben a „visszaigényelt általános forgalmi adó kiutalási határidejének módosulása” címmel megjelent 2012/67. számú Adózási kérdés ad tájékoztatást.

2012/67. Adózási kérdés

a visszaigényelt általános forgalmi adó kiutalási határidejének módosulása

[az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 37. § (4), (4a), 172. § (20e) bekezdései]

2012. február 1-jétől kezdődő hatállyal módosult a visszaigényelt általános forgalmi adó kiutalási határidejét szabályozó adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 37. § (4) bekezdése, valamint ehhez kapcsolódóan ugyanezen szakasz egy további bekezdéssel - (4a) bekezdés - egészült ki.

Fenti módosítások következtében az Art. 37. § (4) bekezdésben foglalt *főszabály szerint* a visszaigényelt általános forgalmi adót az igény (bevallás) beérkezésének napjától, de legkorábban az esedékességtől számított *75 napon belül* kell kiutalni.

A főszabálytól eltérő, kedvezőbb kiutalási határidőt állapít meg az Art. 37. § - 2012. február 1-jei hatállyal beiktatott - (4a) bekezdése. E törvényhely alapján a visszaigényelt általános forgalmi adót a bevallás beérkezésének napjától, de legkorábban az esedékességtől számított:

- 30 napon belül kell kiutalni, ha a visszaigényelhető adó összege az 1 millió forintot nem haladja meg, illetve

- 45 napon belül kell kiutalni, ha a visszaigényelhető adó összege az 1 millió forintot meghaladja és

mindkét esetben teljesül az a további feltétel, hogy az adózó az általános forgalmi adó áthárítására jogalapot teremtő minden ügylet (melynek teljesítését tanúsító számla, illetve számlák alapján az adott adómegállapítási időszakban adólevonási jogát gyakorolja) **számlá(k)ban feltüntetett ellenértékének adót is tartalmazó összegét a bevallás benyújtásának napjáig teljes mértékben megfizette vagy tartozása egészében más módon megszűnt.** A feltétel fennállásáról az adózó a bevallásban nyilatkozik. A rendelkezés alkalmazása során az ellenértéket megfizetettnek kell tekinteni, amennyiben abból kizárólag szerződésben előre kikötött teljesítési garancia miatt történik a visszatartás.

A nyilatkozat megtételéhez kapcsolódik az Art. 172. §-ának (20e) bekezdéssel - ugyancsak 2012. február 1-jétől kezdődő hatállyal - történő kiegészítése. Ennek értelmében, ha az adózó az általános forgalmi adó visszaigénylésénél a 37. § (4a) bekezdésben meghatározott feltétel fennállásáról valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, terhére az adóhatóság a bevallásban visszaigényelt adó összegének 5%-áig, de magánszemély adózó esetében legalább 200 ezer forintig, más adózó esetében legalább 500 ezer forintig terjedő mulasztási bírságot szabhat ki.

A főszabálytól, azaz a 75 napon belüli kiutalási határidőtől eltérő rövidebb határidejű (30 napos illetve 45 napos) visszatérítési szabály tehát csak abban az esetben alkalmazható, ha az adózó maradéktalanul, teljes mértékben megfizette a bevallás benyújtásának napjáig mindazon számlák ellenértékét (beleértve az adó összegét is), mellyel kapcsolatosan az adott adómegállapítási időszakban adólevonási jogot gyakorolt, illetve tartozása egészében más módon megszűnt (megfizetettségi feltétel), továbbá minderről az adóbevallásban nyilatkozatot tesz. Tekintettel arra, hogy a megfizetettségi feltétel vizsgálata kizárólag mindig azon beszerzések, illetve igénybe vett szolgáltatások ellenértékére vonatkozik, melynek kapcsán az adott adómegállapítási időszakban az adóalany adólevonási jogot gyakorolt, így az előző időszakra áthozott fizetendő adót csökkentő negatívum tartalmát nem kell vizsgálni.

A megfizetettségi feltétel kérdésköre

Az Art. 37. § (4a) bekezdésének záró rendelkezése szerint az ellenértéket megfizetettnek kell tekinteni, amennyiben abból kizárólag szerződésben előre kikötött teljesítési garancia miatt történik a visszatartás. A (4a) bekezdés azon fordulatából, miszerint „*tartozása egészében más módon szűnt meg*”, viszont az következik, hogy a megfizetettségi feltétele nem csak azzal teljesülhet, ha az adóalany ténylegesen megfizeti a tartozását, hanem úgy is, **ha a tartozás - tényleges kifizetés nélkül - megszűnik.**

a) Ilyen megszűnési ok lehet pl. a **tartozásátvállalás**. Ebben az esetben az adóalany fennálló tartozását más személy átvállalja, így az eredeti jogosultnak ez a személy tartozik a továbbiakban. **A tartozásátvállaláshoz minden esetben a jogosult hozzájárulása szükséges.** A tartozásátvállalás - jogosulti hozzájárulás esetén - tehát egyértelműen megszünteti az adóalany tartozását, így a tartozásátvállalással érintett

beszerzések tekintetében a megfizettség feltétele a tartozásátvállalás időpontjától fennáll.

b) Más a helyzet *engedményezés* esetén. Az engedményezés lényege az, hogy a jogosulti pozícióban történik változás, azaz a követelés eredeti jogosultja (tehát az, aki felé a tartozás eredetileg fennállt) a tartozás megfizetésének jogát átengedi, azaz engedményezi egy új jogosultra. Az engedményezés megtörténtéről való joghatályos értesítéstől a kötelezett csak a saját veszélyére teljesíthet a korábbi jogosultnak, ugyanis az új jogosult az engedményezésről való kötelezetti értesüléstől számítva ilyen esetben is követelheti, hogy a kötelezett a tartozást feléje fizesse meg. Az engedményezés jogi természetéből fakadóan a kötelezett tartozása nem szűnik meg, pusztán a továbbiakban már más személy felé áll fenn. **Éppen ezért az engedményezés nem szünteti meg az adóalany tartozását, ami azt eredményezi, hogy hiába történt meg a ki nem fizetett beszerzésből eredő tartozás engedményezése, az adóalany azt továbbra is ki nem fizetett beszerzéseként köteles kezelni mindaddig, amíg az új jogosultnak maradéktalanul nem teljesít.**

c) **Nem szűnik meg a tartozás, csak annak jogcíme módosul** abban az esetben, ha az eladó kölcsönt nyújt a vevőnek, mellyel a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékét kiegyenlítettnek kezelik a felek, viszont a továbbiakban az eladó nem az adott ügylet teljesítéséhez kapcsolódó követelésként, hanem kölcsönkövetelésként tartja nyilván a tartozást.

d) *Váltó* esetén a tartozás megszűnéséről csak abban az esetben beszélhetünk, ha idegen váltóról van szó. Az idegen váltó kiállításával és annak címzett általi elfogadásával ugyanis már nem az adóalany, hanem a váltóban megnevezett címzett tartozik a váltóban kedvezményezettként megjelölt személynek, ami azt eredményezi, hogy az adóalany tartozása megszűnt, így az annak alapjául szolgáló ügyletet terhelő előzetesen felszámított áfát már nem kell korrekciós tényezőként figyelembe venni. Azonban a saját váltó átadása nem szünteti meg az adóalany tartozását, mivel ebben a kiállító arra vállal kötelezettséget, hogy egy későbbi időpontban a váltó kedvezményezettjének fizetni fog. Ez azt jelenti, hogy a saját váltó átadása nem teszi az adóalany tartozását az Art. 37. § (4a) bekezdése alkalmazásában megszűntté. Így hiába bocsát ki az adóalany a fennálló követelésre saját váltót, az alapul szolgáló beszerzést terhelő áfát mindaddig ki nem fizetett beszerzés áfájaként kell kezelni, amíg az adóalany tartozása egyéb módon meg nem szűnik.

e) **A beszámítás esetében** - az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) rendszerében ez akkor merül fel, ha az ellenérték pénzben kifejezett és a felek kölcsönösen beszámítják az ellenértékbe az egymás felé teljesülő ügyletek ellenértékét - **és a cserénél** - az Áfa tv. értelmében csere akkor valósul meg, ha az ellenérték pénzben nem kifejezett és a felek által az egymás részére teljesített ügyletek esetében megállapítható, hogy az egyik ügylet ellenértéke a másik ügylet ellenértékét jelenti - **az adott ügyletek ellenértéke megfizetettnek tekintendő.**

f) Mivel a rövidebb kiutalási határidőkhöz kapcsolódó „megfizetettségi” feltétel vizsgálatát kizárólag *csak az adó áthárításával járó ügyletekre kell elvégezni*, így a termék Közösségen belüli beszerzésére, a termékimportra, az Áfa tv. 139-142. §-ai alapján a fordított adózás alá eső ügyletekre (például az ún. belföldi fordított adózás alá eső ügyletekre vagy az olyan szolgáltatásokra, ahol a szolgáltatás igénybevevője volt az adófizetésre kötelezett) a feltételnek nem kell teljesülnie.

g) **Az Áfa tv. 10. § a) pont szerinti termékértékesítéseknél (részletvételnél, köztük a zárt végű lízingnél) is alkalmazni kell a megfizetettségi szabályt** (azaz a

feltétel a teljes ellenérték tényleges kifizetése esetén teljesül). Az Art. 37. § (4a) bekezdése ugyanis egyedül a szerződésben kikötött teljesítési garancia céljából történő visszatartást nevesíti olyan pozitív kivételként, amely esetében a tényleges kifizetelenség ellenére is alkalmazható a 30 illetve 45 napos kiutalási határidő. Emiatt az egyéb ügyleteknél - beleértve az Áfa tv. 10. § a) pont szerinti termékértékesítést is - kivétel nélkül minden esetben meg kell felelni a megfizetettségi szabálynak ahhoz, hogy a rövidebb kiutalási határidőt lehessen alkalmazni.

h) Önellenőrzés esetén a megfizetettségi szabályt az önellenőrzésről szóló bevallásban szerepeltetett, az adóalanyra áthárított, levonható adót tartalmazó **összes beszerzési számla tekintetében alkalmazni kell**, így nem csupán azon számlákra vonatkozóan, amelyek adótartalma az önellenőrzés keretében kerül levonásra. A megfizetettségi feltételnek **az önellenőrzésről szóló bevallás benyújtása napjáig teljesülnie kell**.

[Nemzeti Adó- és Vámhivatal Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási Főosztály, Jogi és Koordinációs Főosztály, Ellenőrzési Főosztály, Törvényességi és Felügyeleti Főosztály 3708006691; AVÉ 2012/10.]